

Kvalitetsrapport 2023/24

Vittra Södermalm

Innehållsförteckning

Ledare	3
1. Förutsättningar för utbildningen	4
Om varumärket	4
Om Vittra Södermalm.....	4
Ledning och organisation	4
Antal elever.....	5
Elevsammansättning	5
Socioekonomiskt index.....	5
Personal	6
2. Vårt kvalitetsarbete	7
Vår kvalitetsmodell	7
Gemensamma kvalitetsuppföljningar.....	7
Enhetens systematiska kvalitetsarbete.....	8
Skolans prioriterade utvecklingsområden 2023/24.....	10
3. Resultatkvalitet grundskola.....	10
Betyg avgångselever (åk 9).....	10
Betyg (åk 6).....	12
Resultat - nationella prov (åk 9).....	12
Resultat - nationella prov (åk 6).....	14
4. Sammanfattande utvärdering och analys - Grundskolan.....	14
Undervisning och lärande.....	14
Värdegrundsarbetet - Trygghet och studiero.....	17
Elevhälsoarbetet.....	18
5. Sammanfattning, slutsatser och prioriterade utvecklingsområden för grundskolan	18
Bilaga 1 Rutiner för anmälan och utredning av kränkande behandling, diskriminering, trakasserier och sexuella trakasserier.	

Ledare

Jag började mitt uppdrag som rektor på Vittra Södermalm i augusti 2023. Det var med stor nyfikenhet jag tog mig an utmaningen att leda skolan mot utsatta mål. Våra utvecklingsområden har varit ökad trygghet och studiero samt ökad måluppfyllelse. Jag möttes av en engagerad personalgrupp med stort elevfokus.

Läsåret 2023/24 har Vittra Södermalm aktivt deltagit i det utvecklingsarbete som alla Vittraskolor haft under året, Effektiv undervisning under ledning av Simon Hjort, Lektor vid Linköpings universitet och författare. Rektor och biträdande rektor har tillsammans med skolans förstelärare gjort klassrumsbesök samt haft efterföljande diskussioner. Sista delen av läsåret skapades lärargrupper där pedagogerna besökte varandra och gav varandra feedback och fick tips av varandra, mycket uppskattat av alla och något vi kommer fortsätta med. Arbetet har gått hand i hand med skolans fokusområden och tack vare detta har vi hittat flera delar att fördjupa oss i och förfina under kommande läsår.

Vittra Södermalm har haft ett lärorikt läsår. Vi tar med oss lärdomarna och låter dessa tillsammans med nya utmaningar ligga till grund för vårt fortsatta förändringsarbete. Nu ser vi fram emot att utveckla vårt arbete och göra det ännu bättre för alla våra elever under läsåret 2024/25.

1. Förutsättningar för utbildningen

Om varumärket

Huvudman för Vittra Södermalm är Vittraskolorna AB, som är en del av AcadeMedia. Vittra Södermalm är, tillsammans med 24 andra skolor, en del av Vittra vars mål är att varje barn ska bli medveten om sig själv och världen omkring sig. Vittra är en samhällsengagerad för- och grundskola och verkar för att förbereda våra barn och elever med kunskap och mod för att de ska känna att de kan vara med och påverka samhället till det bättre. För att skapa både stabilitet och utvecklingskraft har Vittra en gemensam *pedagogisk riktning*. Den baseras på tre ömsesidigt beroende delar: *medvetet lärande*, *modig kultur* och *tydlig struktur*. Riktningen hjälper oss på vägen mot vår vision och den tydliggör gemensamma ambitioner för alla oss medarbetare. Tillsammans gör vi skillnad!

Om Vittra Södermalm

Vittra Södermalm ligger i ändamålsenliga lokaler på Söders höjder, med utsikt över Riddarfjärden. Huset är en kulturklassad byggnad, där grundskolan samsas med Sjölns gymnasium. Vittra Södermalm har funnits sedan år 2000, och är en 4-9 skola med plats för ca 300 elever.

Ledning och organisation

Skolledningen består av rektor, som började augusti 2023, samt en biträdande rektor, två arbetslagsledare, en för åk 4-7 och en för åk 8-9 samt en utökning i form av en förstelärare. Skolledningen har haft ett möte i veckan och utöver det har arbetslagsledarna träffats en gång i veckan.

Under läsåret har skolan haft tre förstelärare, med uppdrag att utveckla undervisningen och ledarskapet i klassrummet samt stödja i processen kring extra anpassningar inom klassens ram. De har haft en gemensam tid i veckan för att planera och följa upp arbetet.

Årskurs 4-7 har varit ett arbetslag med ca 120 elever, och under läsåret har arbetslaget organiserats med ämneslärare. Klass 4-5 är en åldersblandad grupp medan åk 6 och 7 är homogena. I 4-5 och åk 6 har det varit en ansvarspedagog per klass med en klassresurs i 4-5 som på eftermiddagen arbetat med fritidsklubben. Åk 7 har haft två ansvarspedagoger per klass.

I årskurs 8-9 har det varit ca 170 elever vars lärare utgör ett arbetslag.

Klasserna är åldershomogena, under året har högstadiet innehållit tre åttor och tre nior.

Klasserna har haft två ansvarspedagoger som har delat på ansvaret för gruppen. Varje elev tillhör en ansvarsgrupp med tillhörande ansvarspedagog. Undervisning sker i huvudsak i ansvarsgruppen av ämneslärare utifrån elevernas behov och förutsättningar kopplat till kursplan och i linje med övriga styrdokument.

De två arbetslagen leds av en arbetslagsledare per lag. De båda arbetslagsledarna har delegerat ansvar för elevernas måluppfyllelse, daglig organisation och visst personalansvar. Medarbetarna i arbetslagen träffas en gång i veckan för arbetslagsmöten.

Utöver undervisande personal, har skolan också ett elevhälsoteam med lagstadgade kompetenser, samt två socialpedagoger. EHT har haft möten en gång i veckan och även förmöten med skolläkaren när hon är på plats. Vidare har vi en elevresurs mot åk 4-6 samt en riktad mot specifik elev i åk 9 som under läsåret arbetat stödjande under skoltid, och därefter har båda bemannat fritidsklubben under eftermiddagen.

Antal elever

Skola	Åk 4	Åk 5	Åk 6	Åk 7	Åk 8	Åk 9
Vittra Södermalm	12	12	45	49	83	87

Elevsammansättning

	2021/22	2022/23	2023/24
Andel flickor	52,0%	53,0%	49,3%
Andel elever med utländsk bakgrund	33,0%	36,0%	38,9%
Andel elever med föräldrar med eftergymnasial utb.	71,0%	68,0%	65,3%

Socioekonomiskt index

Skola	2020/21	2021/22	2022/23
Vittra Södermalm	80,9	88,3	91,6

Personal

	2021/22	2022/23	2023/24
Andel (%) m lärarleg och beh i minst ett ämne	47,8%	31,0%	32,5%
Andel (%) med ped. högskoleexamen	78,9%	64,4%	66,3%
Elever per lärare	13,5	12,9	14,1

2. Vårt kvalitetsarbete

Vår kvalitetsmodell

Inom Vittra vilar vårt systematiska kvalitetsarbete på Vittras och AcadeMedias gemensamma kvalitetsledningsmodell och är inriktat på de nationella målen. Detta innebär att det finns en gemensam definition av vad som menas med kvalitet och ur vilka aspekter kvaliteten i verksamheten utvärderas. Det innebär också att vi är överens om ett antal gemensamma framgångsfaktorer för att ständigt utvecklas och nå uppsatta mål.

Vår kvalitetsdefinition

I vilken utsträckning vi skapar förutsättningar (strukturkvalitet), för en så god verksamhet (processkvalitet), att vi når de uppsatta målen (resultatkvalitet).

Strukturkvalitet handlar dels om på vilket sätt huvudmannen och skolledningen organiserar och skapar förutsättningar för utbildningens och undervisningens genomförande, dels om andra förutsättningar i form av till exempel sammansättning av personal, elever och barn.

Processkvalitet handlar om våra arbetssätt och kvaliteten i det vi gör.

Resultatkvalitet handlar kort och gott om i vilken utsträckning vi når de nationella målen.

Våra framgångsfaktorer

Uppdraget i fokus - Vi skapar samsyn kring vårt uppdrag och ser alltid till våra barn och elevers bästa när vi fattar beslut.

Proaktiv uppföljning - Vi ser till att vi lever upp till krav och förväntningar och bjuder in barn, elever, föräldrar och medarbetare i förbättringsarbetet. I god tid följer vi upp att vårt arbete ger önskat resultat och är snabba med att korrigera brister och avvikelser.

Kollegial samverkan - Vi skapar arenor och utrymme för gemensamt lärande och erfarenhetsutbyte som leder till att verksamheten utvecklas. Vi redovisar öppet våra resultat, styrkor och utmaningar och lär av varandra.

Aktiv resursfördelning - Vi anpassar organisation, bemanning och andra resurser utifrån förutsättningar och behov.

Gemensamma kvalitetsuppföljningar

Under läsåret genomförs ett flertal olika gemensamma uppföljningar, enkäter och sammanställningar av resultat enligt ett fastslaget årshjul. De gemensamma enkäter som genomförs är dels en trygghetsenkät i grundskolan, som genomförs under höstterminen, vilken syftar till att ge underlag till verksamheten plan mot diskriminering och kränkande behandling. Dels en årlig elev- och vårdnadshavarenkät, vilken genomförs vid vårterminens start, som ger oss både elevernas och vårdnadshavarnas perspektiv på verksamheten. Enkäten genomförs både i förskolan och i grundskolan inklusive fritidshemmet.

I mitten av varje termin görs kunskapsprognoser av elevernas kunskapsutveckling i åk 4-9 och i slutet av varje termin ges omdömen och betyg. För de yngre åldrarna genomförs Läsa-Skriva-Räkna garantin (förskoleklass, årskurs 1- 3) två gånger om året.

I förskolan görs kvalitetsbedömningar två gånger om året.

Sammantaget ger det såväl den enskilda skolenheten som huvudmannen underlag för att kontinuerligt kunna bedöma kvaliteten i arbetssätt (t ex undervisningen, elevhälsoarbetet och trygghets- och värdegrundsarbetet m.m.), samt för att bedöma i vilken utsträckning de nationella målen har nåtts under det gångna läsåret.

I juni sammanställs samtliga betyg och omdömen samt resultaten på de nationella proven för att skapa ett underlag till att bedöma hur väl målen för kunskaper och värden i läroplanen nås under läsåret (resultatkvalitet). Betygsuppgifterna för såväl avgångselever som samtliga elever på skolan presenteras i resultatredovisningen i denna kvalitetsrapport.

I början av påföljande hösttermin sammanställer skolenheterna och huvudmannen sitt systematiska kvalitetsarbete i en sammanfattande kvalitetsrapport och verksamhetsplaner tas fram för hur skolenheten ska arbeta vidare mot högre måluppfyllelse nästa läsår.

Enhetens systematiska kvalitetsarbete

Organiseringen av skolenhetens systematiska kvalitetsarbete

En av grundstenarna i Vittras kvalitetsarbete handlar om att kontinuerligt följa upp och utvärdera verksamheten för att hitta förbättringsområden och driva utveckling. I det systematiska kvalitetsarbetet används gemensamma metoder, aktiviteter och processer för att följa upp arbetet gentemot de nationella målen och styrdokumenterna. I detta arbete sker löpande aktiviteter och uppföljning på såväl skol- som huvudmannanivå.

Huvudmannens och skolenhetens gemensamma aktiviteter och processer finns beskrivna i ett årshjul (se nedan). Utifrån detta årshjul tar varje skolenhet fram en egen plan för vilka aktiviteter och processer som ska användas på skolenheten och hur medarbetare, barn, elever samt föräldrar görs delaktiga i det systematiska kvalitetsarbetet på skolan.

Dokumentation av det systematiska kvalitetsarbetet

För att kunna följa arbetet och resultaten finns det i Vittra gemensamma strukturer för *dokumentation av det systematiska kvalitetsarbetet*. Dokumentationen möjliggör även spridning av kunskaper och erfarenhet samt ger en ökad samsyn kring vårt uppdrag. Huvudmannen och varje skolenhet har en egen Google Drive där det samlade kvalitetsarbetet dokumenteras. En Drive är en tjänst där filer kan skapas och delas mellan deltagarna av tjänsten. I Driven återfinns skolenhetens verksamhetsplan och arbetslagets handlingsplaner, skolenhetens resultat och analyser. Syftet med att dokumentera i Driven är att möjliggöra för varje medarbetare att följa och delta i arbetet. Huvudmannen ska också kunna följa skolans systematiska kvalitetsarbete och på så sätt skapa förutsättningar för varje skolas utveckling. I slutet av varje läsår gör skolan en sammanfattning av årets kvalitetsarbete och identifierar utvecklingsområden som ska prioriteras under nästa läsår, vilket presenteras i en kvalitetsrapport.

Stödstruktur för det systematiska kvalitetsarbetet

Varje läsår upprättas en verksamhetsplan för huvudmannen och för respektive skolenhet. Verksamhetsplanen utgår från resultat och analyser i det systematiska kvalitetsarbetet och innehåller prioriterade områden, mål, målkriterier, handlingar och uppföljning.

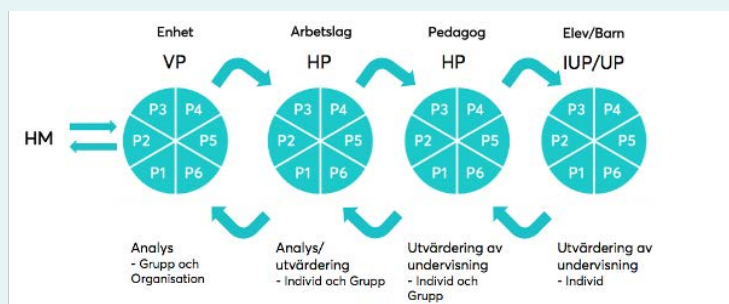
Insatserna i verksamhetsplanen

utvärderas och analyseras kontinuerligt. På varje skolenhet

har varje arbetslag en handlingsplan som bygger på skolenhetens verksamhetsplan.

Varje lärare har en handlingsplan som bygger på arbetslagets handlingsplan

samt den egna pedagogiska planeringen.

Vittra Södermalms läsår är indelat i sex perioder, där varje period är omkring 6 veckor.

Perioderna är fördelade över året enligt ett gemensamt årshjul och läsårsstruktur. Syftet med perioderna är att skapa förutsättningar för skolans systematiska kvalitetsarbete.

Varje period avslutas med en eller flera utvärderings- och förberedelsedagar (UF-dagar) motsvarande studiedagar där eleverna är lediga. Under UF-dagarna sker utvärdering och analys av undervisningens kvalitet och resultat av både ledningsgrupp, elevhälsan och av arbetslagen. Under UF-dagarna sker planering och förberedelser inför kommande period. En del av skolans kollegiala lärande planeras under UF-dagarna där lärare ges möjlighet att arbeta tillsammans med olika undervisningsfrågor. Det är även under UF-dagarna som en del av de kompetensutvecklingsinsatser genomförs utifrån skolans prioriterade utvecklingsområden som formulerats i enhetens verksamhetsplan för läsåret. Under UF-dagarna följs både verksamhetsplanen och arbetslagens handlingsplaner upp. Vid uppföljningen av handlingsplanen så går arbetslaget igenom relevanta underlag som till exempel prognos, läsa-skriva-räkna-garantin, nationella prov och närvaro. I utvärderingen belyser arbetslagen framgångsfaktorer och utvecklingsområden som är kopplade till både undervisning och värdegrund. Arbetslaget sätter upp nya handlingar där de synliggör arbetslagets insatser, processer och aktiviteter under den kommande perioden utifrån den analys som gjorts kopplat till alla relevanta underlag för perioden.

Skolans prioriterade utvecklingsområden 2023/24

Ökad måluppfyllelse

- Utveckla undervisningen
- Ledarskap i klassrummet
- Motiverande lärande
- Temaarbete

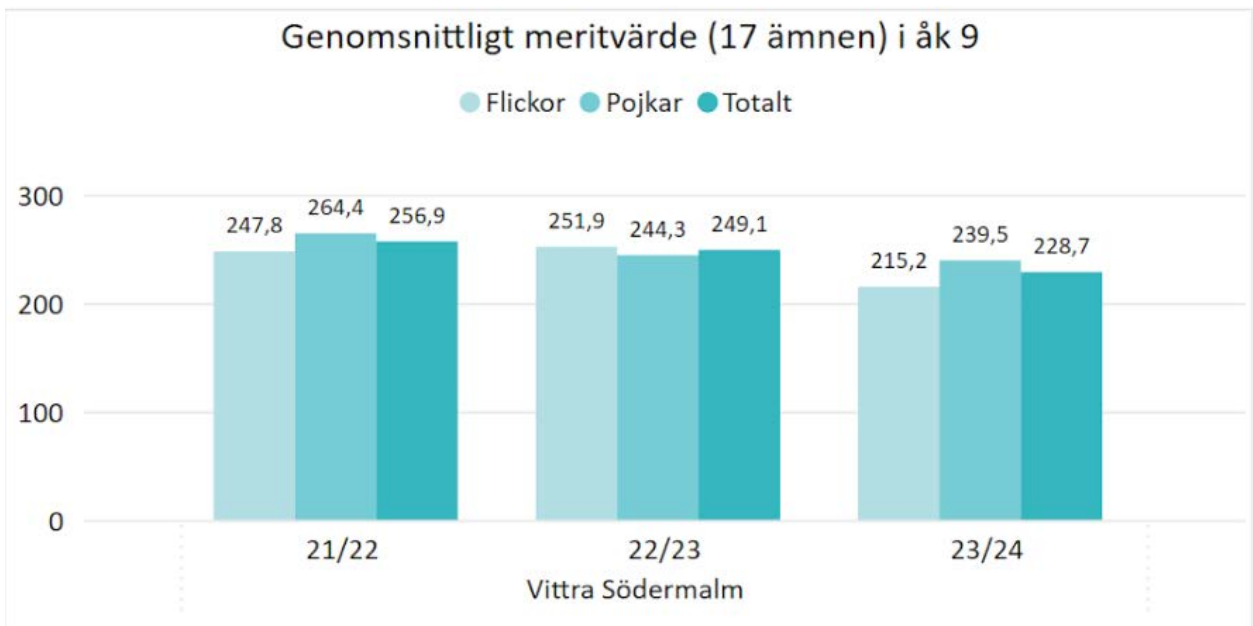
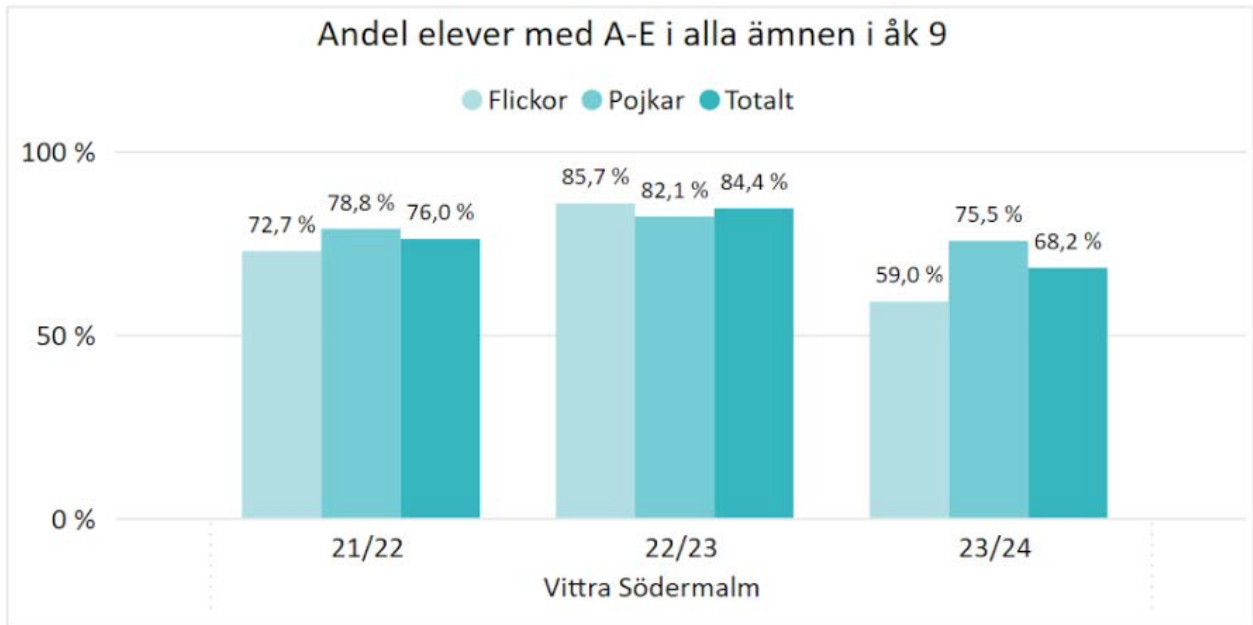
Värdegrund

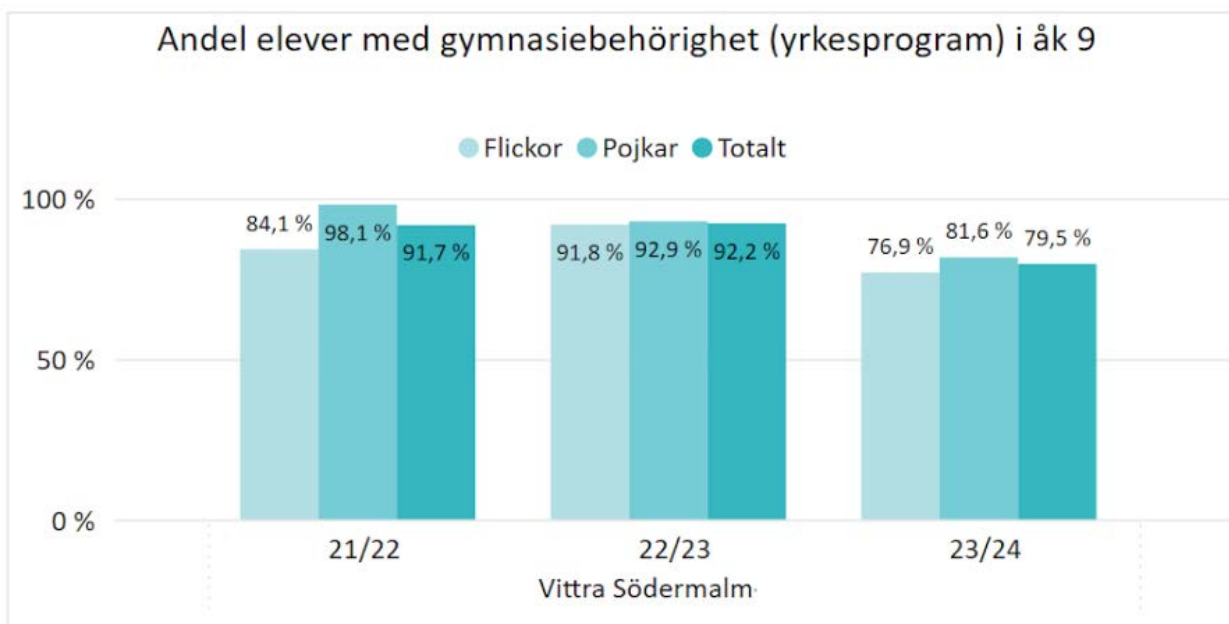
- Fysisk lärmiljö
- Förtroendefulla pedagogiska relationer
- Ökad trygghet och studiero

3. Resultatkvalitet grundskola

Resultatkvalitet handlar om i vilken utsträckning de nationella målen nås, det vill säga de mål som finns i läroplanen för respektive skolform.

Betyg avgångselever (åk 9)

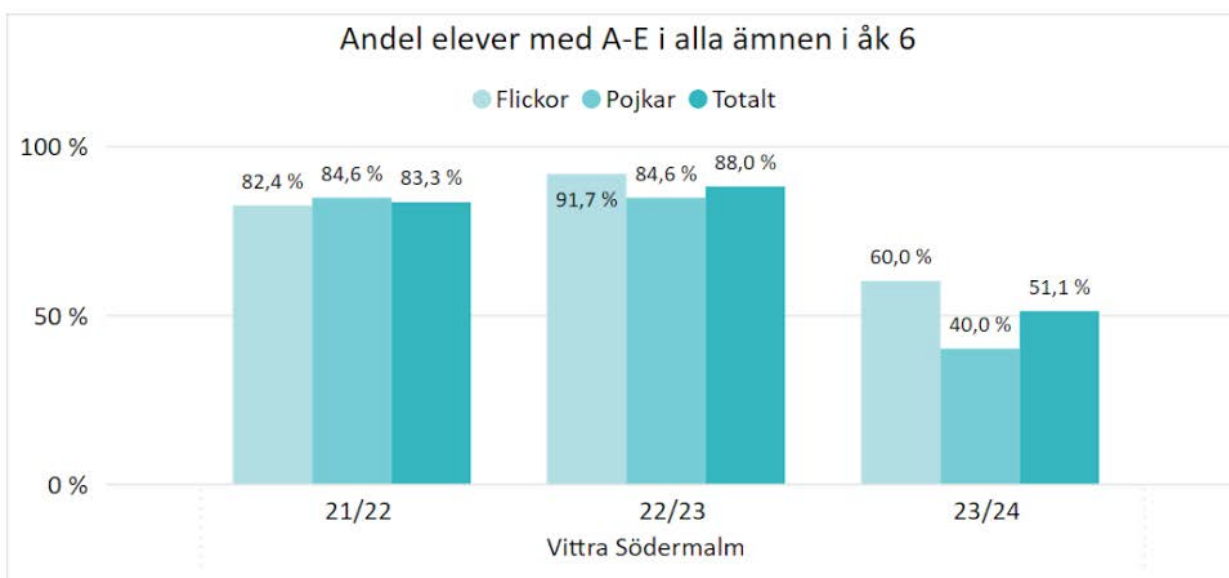

Totalt sett har 68,2% av eleverna betyg mellan A och E i alla ämnen. Andelen flickor som når denna nivå är 59%, medan motsvarande siffra för pojkar är 75,5%. Detta representerar en minskning jämfört med förra året.

Det genomsnittliga meritvärdet ligger på 228,7. Flickornas genomsnittliga meritvärde är 215,2 medan pojkarnas är 239,5.

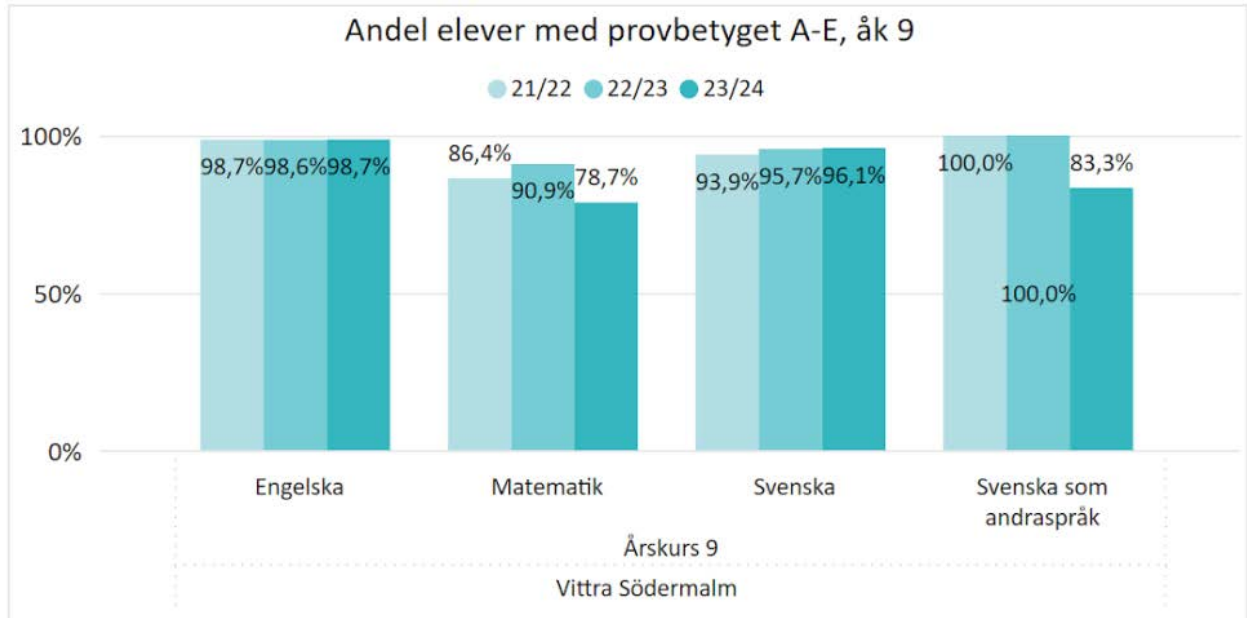
Andelen elever med gymnasiebehörighet är totalt sett 79,5%, med 76,9% bland flickor och 81,6% bland pojkar.

Betyg (åk 6)

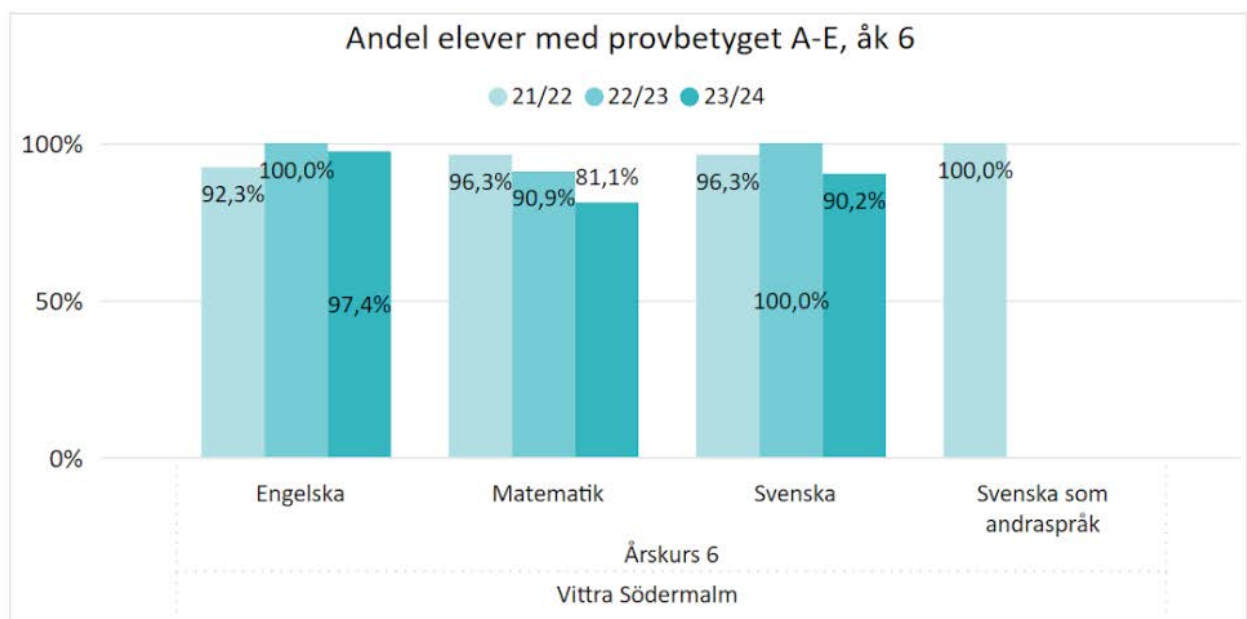
Måluppfyllelsen där andelen elever som når A-E i alla ämnen har minskat från 88 % till 51,1 %. Det finns en diskrepans mellan pojkar och flickor för läsåret 2023/24.

Resultat - nationella prov (åk 9)

Både engelska och svenska visar goda stabila resultat på de nationella proven i linje med tidigare år. I matematiken når 78,7% av A-E, det är också det ämne med lägst resultat historiskt.

Resultat - nationella prov (åk 6)

En tydlig trend är det goda resultatet i engelska där 97,4% når minst E. I matematiken är utfallet 81,1% och svenskan tappar i jämförelse med tidigare år och hade i juni 2024 ett utfall på 90,2%.

4. Sammanfattande utvärdering och analys – Grundskolan

Undervisning och lärande

Rektors organisering av undervisningen

Pedagogiska forum

Innehållet i de pedagogiska forumen sattes av skolledningen i samråd med förstelärarna. På så sätt kunde pedagogerna i förväg ta del av innehållet på mötet och vara förberedda på vad de förväntades arbeta med.

Förstelärarnas fokusområden har varit öka motivationen hos eleverna genom tydligt ledarskap i klassrummet samt hur lärarna aktivt, i klassrummet, arbetar med extra anpassningar. På skolans pedagogiska forum har arbetet introducerats och presenterats av förstelärarna som sedan följt upp arbetet i samma forum. Förstelärarna har gjort klassrumsobservationer, haft gruppsamtal med lärarna, intervjuat elever samt skapat arbetsgrupper bland lärarna. Syftet med arbetsgrupperna var att påbörja auskultationer hos varandra för att ta del av varandras goda exempel samt ge tips på utvecklingsområden för att stärka undervisningskvalitén.

För att ytterligare stärka elevernas möjligheter att lyckas har vi erbjudit studiestuga (läxhjälp) två gånger i veckan. Utöver det har skolan arrangerat flera lovskolor, under både höst- och vårtermin för elever i årskurs 8 och 9. Vi har även utökat med tider i studion för andra lärare än specialläraren.

Klass 4-5 har under hela läsåret haft en klassresurs som en extra person i gruppen och under våren anställdes en socialpedagog med riktat uppdrag mot den gruppen. Vi omorganiserade även idrottslektionen till halvklassgrupper under våren för att möjliggöra för högre måluppfyllelse och arbetsro.

Utvärdering och analys av kunskapsresultaten

Årskurs 7-9

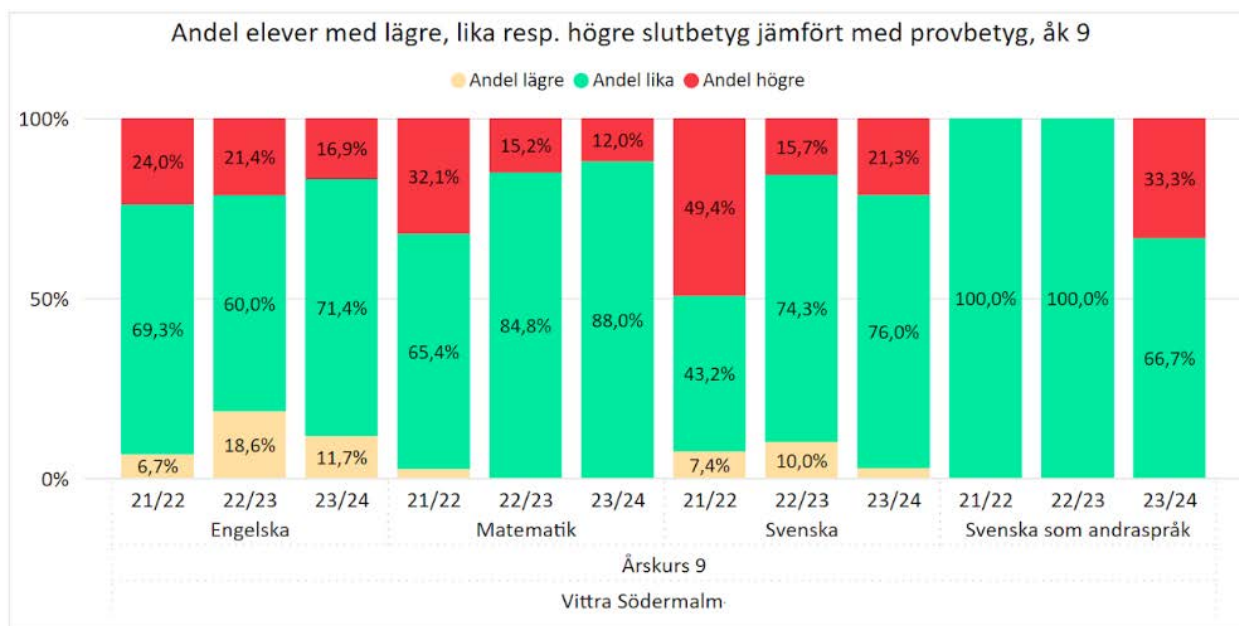
I juni arrangerades en sommarskola med fokus på matematik för eleverna i åk 9. Det ledde till att ytterligare 11 elever nådde slutbetyget E i matematik.

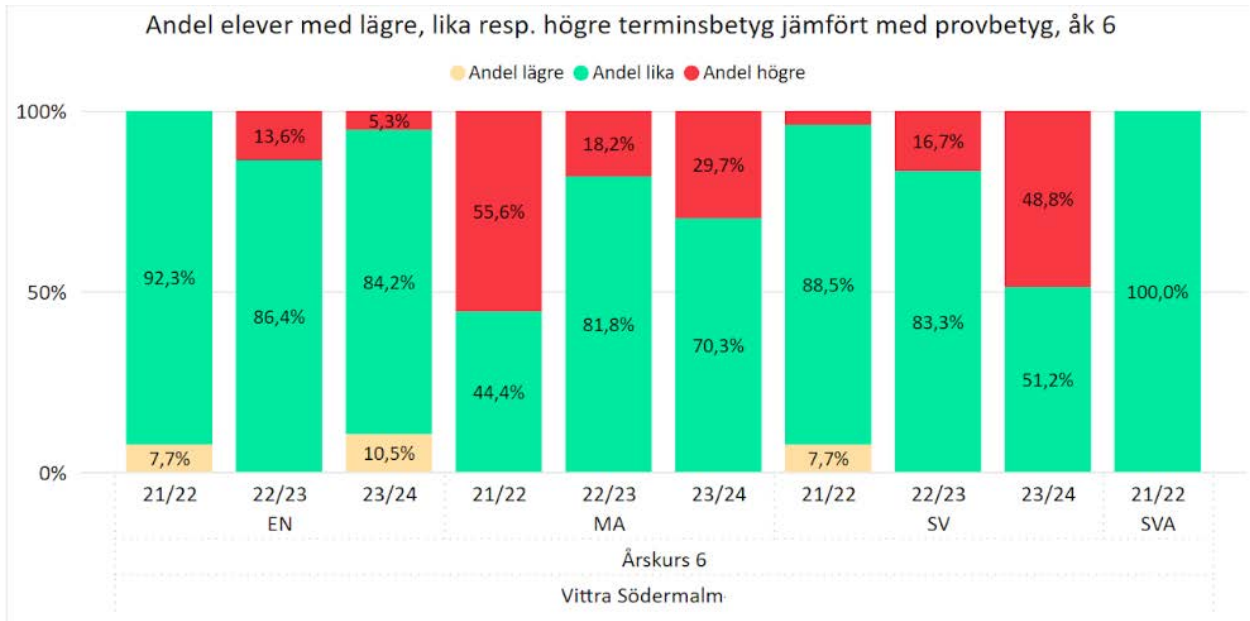
Under våren utökade vi även med fler tillfällen för studiestuga (läxhjälp). Vi har valt

begreppet studiestuga för att locka fler elever att nyttja tiden, även de högpressterande. Där ges eleverna möjlighet att göra examinationer när de till exempel varit sjuka eller behöver göra någon komplettering eller stöd, stöttning eller utmaningar under ledning av en eller flera lärare.

Vårterminen inleddes med ett delvis förändrat schema, fler lärare fick riktad tid i vår studio. På så sätt kunde vi skapa fler grupper med elever i behov av stöd. Det gjorde även att kontakten med elever med anpassat schema intensifierades då läraren fick en bättre bild av elevens kunskaper samt en regelbundenhet i undervisningen, något som kan vara utmanande i det större sammanhanget.

Utvärdering och analys av likvärdig bedömning och betygssättning, nationella prov

Vi ser att det arbete som gjorts under tid med sambedömning och att öka korrelationen mellan nationella prov och betyg har gett resultat. I åk 9 är det en mycket positiv trend i andelen lika vilket visar på att provet i enlighet med Skolverkets direktiv särskilt beaktas. I åk 6 kan vi se att svenskan är det ämne som utmärker sig genom en högre andel satta terminsbetyg.

Värdegrundsarbetet - Trygghet och studiero

Rektors organisering av värdegrundsarbetet

Under läsåret har eleverna i åk 4-7 haft pass med socialkunskap under ledning av en av skolans socialpedagoger. Där har de diskuterat aktuella frågor kring till exempel kränkningar, arbetsro, skolans ordningsregler etc. Socialpedagogerna har även haft i uppdrag att presentera skolans plan mot diskriminering och kränkande behandling samt genomföra och följa upp enkäter.

Arbetslagen har följt upp resultaten i enlighet med skolans SKA (systematiska kvalitetsarbete) där de lokaliserat områden, grupper, situationer och individer som påverkat negativt.

Samlingstiderna har haft ett tydligt fokus på trygghet och studiero. Åk 4-7 har samlat poäng efter varje lektion för att sedan utvärdera och diskutera dagen med sin ansvarspedagog. De har även arbetat med olika samarbetsövningar från bl.a. Friends.

Skolan har sina teoretiska klassrum i två plan, på plan 3 har åk 4-7 (5 klasser) sina

hemklassrum och på plan 2 åk 8 och 9 (6 klasser). Vi fick under hösten signaler på otrygghet på plan 3 och bytte då plats på en klass i åk 7 och åk 9 för att

Vid starten av vårterminen gjordes alla klasser i åk 8 om till nya grupper. Eleverna fick skriva upp fem namn på kompisar ur årskursen som de ville gå med, därefter skapade lärarna tre grupper. Grunden till detta var den oro och otrygghet som årskursen upplevde (och gjort uttryck för även i åk 7), både i korridorer och i klassrummet.

Utvärdering och analys av värdegrundsarbete – trygghet och studiero

Resultatet på de enkäter vi gjort, i arbetet med skolans plan mot diskriminering och kränkande behandling, visar bland annat att eleverna känner att det kan vara otryggt i korridorer och i klassrummet, oftast av elever i den egna klassen eller andra elever på skolan.

Eleverna på högstadiet upplever sig i högre grad något mer otrygga än eleverna i årskurs 4 till 6. Bedömningen är att det i vissa grupper kan vara ett språkbruk som andra kan uppleva som otryggt. Skolan kommer fortsätta att stärka värdegrundsarbetet generellt och bjuda in vårdnadshavare i fler forum. Vi kommer arbeta med att skapa delaktighet i elevgrupperna avseende skolans trygghetsarbete.

Under vårterminen gjordes ett intensifierat arbete kring skolans ordningsregler och den åtgärdstrappa vi följer (Skollagen kap 5). Det resulterade i flera åtgärder på olika nivåer. Vår upplevelse är att det gett resultat bl.a är fler elever medvetna om vilka konsekvenser ett visst agerande kan ge men vi behöver även fortsättningsvis tydliggöra skolans regler och åtgärder. Det har även bidragit till en ökad arbetsro och trygghet.

Elevhälsoarbetet

Rektors organisering av elevhälsoarbetet och särskilt stöd

Elevhälsoteamet (EHT) har under året bestått av: rektor, biträdande rektor, speciallärare, två socialpedagoger med kuratorsuppdrag samt skolsköterskan, skolpsykolog och skolläkare. På regelbunden basis har även skolpsykologen deltagit så även skolläkaren. EHT har träffats en gång i veckan och utifrån de anmälningar till rektor som inkommit fattas beslut på både individ- och vid behov gruppnivå.

Specialläraren har haft i uppgift att säkerställa att elevers åtgärdsprogram uppdateras och att eleverna har de åtgärder som det beslutats om. Specialpedagogen har utifrån besluten arbetat med eleverna i de mindre sammanhanget när behov funnits för det, hon har också bevakat och stöttat kring extra anpassningar inom klassens ram.

Det finns en systematik i EHTs arbete. Varje onsdagsmöte inleds av en ca 15 min lång

genomgång av vad EHT har för fokus den aktuella veckan. Ansvarspedagoger och undervisande lärare får skyndsamt tillgång till dokument vid tex NPF utredning och blanketter inför gymnasiet så att rätt dokumentation kan lämnas vidare.

Utvärdering och analys av elevhälsoarbetet och särskilt stöd

EHT har haft en tydlig struktur och ett bra samarbete med hela skolans personal. Vi såg en positiv förändring under våren när vi klustrade eleverna och eleverna fick fler möjligheter till ett mindre sammanhang i och med att vi kunde schemalägga det särskilda stödet på fler enskilda lärare. Arbetet har gett viss effekt och vi fick flera elever i åk 9 i mål men vi är inte nöjda med slutresultatet. Vi behöver vidareutveckla arbetet med elever som har anpassad studiegång och förtydliga och intensifiera det förebyggande arbetet.

5. Sammanfattning, slutsatser och prioriterade utvecklingsområden för grundskolan

Vittra Södermalm har pedagoger som är mycket skickliga på relationer med ett tydligt elevfokus. Våra elever uttrycker att de litar på sina lärare men att de inte alltid ingriper när något sker. Under läsåret har det i första hand varit socialpedagogerna som gjort kränkingsutredningarna vilket lett till att några lärare släppt den viktiga delen av sitt arbete. Detta är något vi kommer arbeta med under kommande läsår. De förändringar vi gjorde under året när det gäller klasserna i åk 8 och flytten av en åk 7a gav resultat men bedömningen är att det är ett långsiktigt arbete som också behöver utvecklas vidare. Vi kommer därför tänka om till nästa år när det gäller organisationen av schema och var samt vilka klasser som ska ha hemklassrum. Vi fortsätter vårt arbete med att skapa rätt förutsättningar för våra elever. Forskningen säger att trygghet och studiero är en förutsättning för kunskapsutveckling och goda studieresultat.

Bilaga 1

Definition av diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och annan kränkande behandling

Diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling

Förbud mot diskriminering, trakasserier och sexuella trakasserier regleras i diskrimineringslagen, medan förbud mot kränkande behandling regleras i skollagen. Här nedan förklaras vad diskriminering är och vilka de olika formerna av diskriminering är samt de olika diskrimineringsgrunderna. Här framgår också vad som menas med kränkande behandling.

Diskriminering

Diskriminering är när skolan på osakliga grunder särbehandlar en elev på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, ålder, könsöverskridande identitet eller uttryck, eller funktionsnedsättning. Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt. Diskriminering sker enbart från skola/personal mot elev, en elev kan alltså inte diskriminera en annan elev.

Direkt diskriminering

Direkt diskriminering innebär att en elev missgynnas genom att behandlas sämre än en annan elev behandlas, har behandlats eller skulle ha behandlats i en jämförbar situation, om det har samband med *elevens kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder*.

Exempel: En kvinnlig elev nekas tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på just detta program.

Indirekt diskriminering

Innebär att en elev missgynnas genom tillämpning av en bestämmelse, ett kriterium eller ett förfaringssätt som framstår som neutralt men som i praktiken missgynnar personer med visst kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Detta gäller dock inte om bestämmelsen, kriteriet eller förfaringssättet har ett berättigat syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga för att uppnå syftet.

Exempel: En lärare betonar ensidigt den ena eller andra redovisningsformen i undervisningen som innebär att elever med funktionsnedsättning inte får tillfälle att redovisa sina kunskaper fullt ut.

Bristande tillgänglighet

Innebär att en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att sådana åtgärder för tillgänglighet inte har vidtagits för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning som är skäligen utifrån krav på tillgänglighet i lag och annan författning, och med hänsyn till de ekonomiska och praktiska förutsättningarna, varaktigheten och omfattningen av förhållandet eller kontakten mellan verksamhetsutövaren och den enskilde, samt andra omständigheter av betydelse

Exempel: Att en elev inte ges de hjälpmedel som den behöver eller att matsalen är belägen på en plats som förhindrar att samtliga elever ges tillgång till den.

Trakasserier

Om det saknas ett missgynnande och ett maktförhållande kan uppträdandet utgöra trakasserier. Trakasserier är ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder.

Ett exempel på detta kan vara att någon uttrycker sig nedlåtande om en elevs religiösa rutiner eller kläder. Vidare kan trakasserier som är kopplade till diskrimineringsgrunderna vara:

- fysiska (att bli utsatt för slag och knuffar)
- verbala (att bli förlöjligad, hotad, kallad öknamn, utsatt för ironiska uttryck och svordomar)
- psykosociala (att bli utsatt för utfrysning, blickar och ryktesspridning)
- text- och bildburna (att bli utsatt via klotter, lappar, fotografier, e-post, sms, mms, snapchat, messenger och meddelanden på olika webcommunities)

Sexuella trakasserier

Sexuella trakasserier är ett oönskat uppträdande eller agerande av sexuell art som kränker en elevs värdighet.

Exempel: En elev yttrar sig nedlåtande om en annan elev kopplat till sexuella anspelningar.

Instruktioner att diskriminera

En person i ledande ställning får inte ge order eller instruera om att någon elev ska diskrimineras.

Exempel: En lärare antyder vid överlämning av en kurs till en annan lärare att en elev som skulle behöva särskilt stöd inte bör ges särskilt stöd med hänvisning att eleven inte tagit emot stödet tidigare.

Kränkande behandling

Avser ett uppträdande/agerande som kränker en elevs värdighet, men som inte har samband med diskrimineringsgrunderna ovan. En kränkning kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande.

Exempel: En grupp elever sprider nedsättande rykten, förlöjligar eller fryser ute andra elever. Kränkningar kan också ske genom elaka e-postmeddelanden, SMS eller liknande. Det kan även vara att man blir retad för hur man ser ut, att man är blyg eller anses annorlunda.

Aktiva åtgärder

I diskrimineringslagen står sedan 2017 att varje utbildningsanordnare ska ta fram och dokumentera aktiva åtgärder för att motverka diskriminering i verksamheten. Det innebär att bedriva ett förebyggande och främjande arbete genom att:

1. undersöka om det finns risker för diskriminering eller repressalier eller om det finns andra hinder för enskildas lika rättigheter och möjligheter i verksamheten,
2. analysera orsaker till upptäckta risker och hinder,
3. vidta de förebyggande och främjande åtgärder som skäligen kan krävas, och
4. följa upp och utvärdera arbetet ovan

Diskrimineringsgrunder

I diskrimineringslagen definieras sju diskrimineringsgrunder. Skolan har en särskild skyldighet att se till att ingen elev på skolan blir illa behandlad eller får sämre villkor än andra mot bakgrund av dessa faktorer. Diskrimineringsgrunderna är de följande:

Kön: kvinna, man och transperson.

Könsöverskridande identitet eller uttryck: någon identifierar sig som kvinna eller man eller ger uttryck för att tillhöra ett annat kön genom sin klädsel eller annat uttrycksmedel.

Etnisk tillhörighet: tillhörighet till en grupp av personer som har samma nationella eller etniska ursprung, ras eller hudfärg.

Religion/annan trosuppfattning: livsstilsingripande tro på en högre icke-världslig makt eller en gud, exempelvis islam eller kristendom (religion), buddism, ateism (annan trosuppfattning). Annan trosuppfattning innebär något annat än religion men är begränsat till en åskådning som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning. Det gäller inte etiska, filosofiska eller politiska värderingar/ åskådningar.

Åskådningar som buddism, ateism och agnosticism är jämförbara med religion och omfattas av begreppet annan trosuppfattning.

Sexuell läggning: homosexuell, bisexuell, heterosexuell eller annan sexuell läggning.

Funktionsnedsättning: varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller en sjukdom fanns vid födseln, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå.

Ålder: uppnådd levnadslängd.